

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtöken és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 ft, felévre 2 ft 50 kr, negyedévre 1 ft 25 kr. — Egyos szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 ftért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy a hirdetések és előfizetési pénzek a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadó hivatal: Kézdi-Vásárhelyt a Turóczi László könyvkereskedésében hová hirdetések és előfizetési pénzek szintén küldhetők.

A politikai helyzetről.

Kvásárhely, 1895. márcz. 14.

Már maholnap nálunk a képviselőház nem lesz egyéb, mint szónoklati iskola, úgy fogják ott becsülni az embereket a mint gondolataikat sok ékes szóval kifejezni tudják. Egyéb ott nem fog tekintetbe jöni, mint a szó. Ha valaki egy egész életet hasznos munkában eltöltött, s most is minden idejét arra szenteli, hogy hazájának hasznára legyen, ez tekintetbe nem jön, ha csak művirágokkal felékesített beszédet nem tud tartani, míg ellenben azok a nagy hazafiak, kik életükben soha semmi egyebet nem tettek, mint mindig csak beszéltek, vindikálják maguknak, hogy mind-megannyi parlamenti nagyságoknak tekintessenek, s jogot formálnak maguknak, hogy egy néhány két-órás beszéd révén, lesújtó bírálatot mondassanak azok felett, kik a tettek emberei s kevésbé mesterei az ékes beszédnek. Azt már régen tudjuk, hogy az országgyűlésünkön több a be-

széd, mint a munka, mi az országnak egyenes károsodására szolgál, s azt is tudjuk, hogy ebben ismét az ellenzék a hibás, mert heteken által meddő szó-harcezzal feccsérli el a drága időt.

Mi helyesnek ismerjük el, hogy minden politikai párt szóljon hozzá a szőnyegen levő kérdéshez, mert csak vita útján lehet egy tárgyat minden oldalról megvilágítani és arról helyes képet alkotni, de léha közhelyek, elesélt élczek alkalmazása nincs helyén a parlamentben. A magyar nemzet nem elég gazdag arra, hogy egy darab parlamenti élczért százakat fizessen a jó kedvű ellenzéki képviselő uraknak. Mi komoly és eredménydus munkát várunk a honatyáktól és nem adomákat és különösen nem olyan iskolás gyermekekhez illő rakoncátlankodásokat, miket a hegy-pártiak a legközelebbi napokon rendeztek. Ha máre egy politikai párt azon eszközökhöz fordul, hogy a miniszterelnököt folytonos zaj, láрма, közbe kiabálás s egyéb nebuló-tempók által zavarja

beszéde elmondásában, ez mindezenre azt bizonyítja, hogy a tulzók pártján kevés az érzék a parlamentárizmus iránt. Kiabálással csak a kapitolumi libák mentették meg a hazát, ma azt csak becsületes munkával lehet elérni. A tulzók csinálhatnak zavart, s összeronthatnak nem egy parlamenti beszédet, de a liberális eszméket utjokban megakasztani nem tudják, azért a többség haladni fog tovább is azon szép uton, melyet maga elébe kitűzött.

A legnagyobb és egyedüli baj az, hogy a lármázó honatyák nem gondolják meg azt, hogy midőn olyan diák csineket rendeznek, nem a kormány elnökét, hanem magukat és a parlament tekintélyét és méltóságát kompromittálják.

A külföldi lapok jó nagy része úgy sem valami nagy rokonszenvennel viseltetik irántunk, minek tehát azoknak újabb meg újabb anyagot szolgáltatni politikai éretlenségünkről? Minek való okot adni, hogy egy izléstelen hecezz felett az egész művelt

világ rajtunk nevéssen, mert az a botrányos jelenet csak addig csupán egy párt-töredék műve, míg a hír közöttünk marad, s mihelyt a haza határát átlépi s külföldi lapokba kerül, már az egész magyar parlament firmája alatt megy s hogy ez dicsőségünk nem válik, minden józan gondolkodású ember beláthatja.

Mi távolból látjuk az eseményeket, de azért meg van a magunk véleménye a lefolyt parlamenti eseményekről. Nem egyéb az, mint a „bennmaradottak” ádáz küzdelme a többség, saját testvéreik, s az egész világ ellen. Napról-napra fogynak, pusztulnak, lassankint elhagyja őket mindenki, de ők élni akarnak, s miként a megsebzett vad akkor legveszélyesebb, midőn végét közeledni érzi — ők is érzik a végpusztulást és ezért az a féktelen harez a kormány ellen.

— Jó ezt mindnyájunknak tudni!

O.

TÁRCZA.

Érdekközösség a természetben.

Irtá: Dr. Bardocz Gyula.

Az emberiségen kívül élő nagy természet ismeretéből összehasonlíthatatlanul kevesebbet kíván meg művelt tagjaitól a társadalom, mint a tudomány bármely más ágából. Pedig nincs semmi, a mi a több világot vetne az ember helyzetére a létezők összessége között, a mi tehát annyira megismertetné velünk rendeltetését, mint az élőlényeknek és azok életviszonyainak ama lehető egységes alapon való megismerése, az általános élettudomány. Ha ezt ismerné minden ember, s ennek igazságos szelleme hatná át a lelket, úgy a fajrokonok között soha sem volna ellenséges törekvés, nem volna napi renden amaz ádáz harcok, melyek mindennapi szokásává váltak a teremtettség legtokéletesebbikének, az embernek. Sokan nagyon alkalmasnak találták a létért való harcznak vélt természeti törvényt, hogy az emberi társadalomban

duló oktan küzdelemre mentesgűl hozzák felsannak jogosultságát mutassák ki, pedig a természetben, a mennyiben csakugyan folyik harez, az voltaképen nem egyéb, mint önvédelem, mert a természetben az emberekhez hasonló harez vajmi kivételesen fordul elő.

Nagyon téves felfogás és még tévesebb állítás az, hogy a természet háztartásában az erősebb nincs tekintettel a gyöngébb iránt, hiszen ki emlékszik rá, hogy valaha a sas bántotta volna a szelid galambot, ha csak a kegyetlen éhség nem kényszerítette? s ekkor is önvédelemből tette, mivel saját magát védelmezte az éhenhalás ellen. Igen helyesen jegyzi meg egy természet-búvárunk, hogy „arra, a hogy az ember pusztítja az embert boszúból, gyűlöletből, vagy uralomvágyból, nincs példa a természetben. Farkasevő farkasok ninesenek és nem is voltak soha, se tigrisevő tigrisek, de emberevő emberek vannak.”

Sokkal nagyobb az egymás iránti türelem, ragaszkodás és kölcsönös meggyőzés a növény- és állatvilágban, mint az „emberi társadalom”nak nevezett óriási conglomerátumban!

Kissé hihetetlennek látszik ez állítás, de a példák majd bebizonyítják a valót.

Valószínűleg sokan nem tudják, hogy miért nyílik a hóvirág és mandulafa oly korán, miért engedi a mogyoró és fűz, hogy a rideg márcziusi szelek oly durván zúgálják gyöngö barkáikat, valamint azt sem sejtik sokan, hogy az őszi kikerics, miért borítja himes pamlagával a letarolt réteket épen akkor, mikor az egész természet már-már pihenéni tért?

Ha ezen növények csak azért hoznának ékes virágokat, hogy másokban irigységet keltsenek, s azért ékeskednének ragyogó színnel s messzeható illattal, hogy magukat bámulatossá, akkor bizonyára nem választanák virágzásra amaz időpontot, mikor kívülök más nincs a rideg tájon.

E növények élote és szaporodása azon érdekközösségre van utalva, melyben, igen bámulatos módon, az állat- és növényvilág egyes képviselői egymással élnek, s ez által egymás anyagi és fajfenntartási érdekeit, mindkét felre nézve haszonnal, támogatják.

A virágoknak szükségük van arra, hogy himporaikat, — mint szerelmük zálogát — más virágtársaikhoz juttassák, mert különben, nem gondoskodhatván utódokról, saját halálukkal fajuk halála is bekövetkeznék.

Más részről meg helyhez kötöttek lévén, postillon d'amourokra van szükségük, melyek szerelmi üzeneteket közvetítsék, s a szerepre szívesen vállalkoznak a rovarok, lepke és méhek, mivel fáradaimaik az üzenet küldő virágoktól kapott mézzel, bőségesen kárpótolva vannak.

Azért van szükségük fényes színpompára és átható kellemes illatra, hogy a kis pósták őket elrejtett helyeiken annál könnyebben észrevehessék!

Azért van meg minden időszáknak a maga virága, mert nekik életkérdés a bogarak, méhek és pillangók látogatása, mely alkalommal a virágok ezektől küldik egymásnak szerelmük és fajuk fennmaradásának zálogául az arany színű virágport s kelyhükbe a mézet e kis közvetítők jutalmazására gyűjtik.

(Vége köv.)

A kézdívási helyi és vidéki Rudolf-kórház igazgatósági jelentése az 1894. évről.

Irtá: Dobay János.

Méltóságos Elnök Báróné!
Tisztelt Közgyűlés!

A magyar szent korona országai veres-kereszt egylete által segélyezett Kézdívási helyi város és vidéki Rudolf-kórház 1894. évi működéséről következőkben van szerencsém igazgatósági jelentésemet megtenni.

Mielőtt intézetünk belétérre vonatkozó adatok felsorolásához fognék, egy igen örömdetes körülményre hívom fel a tisztelt közgyűlés figyelmét, arra t. i., hogy a Rudolf-kórház múlt évvel befejezte első 10 évi pályafutását. Az 1884. okt. 19-én kezdte meg intézetünk működését s így 1894. okt. 19-én bevégezte első 10 évét. Ez a 10 esztendő sokkal nagyobb jelentőségű intézetünk életében, semhogy a felett egyszerűen napi rendre térni lehetne. En még múlt évi jelentésem rendén felhívtam volt a tisztelt közgyűlés figyelmét a jubiláris időszakra s indítványoztam, hogy 1894. okt. 19-ét, mint a kórház megnyitásának 10 ik évfordulóját valami alkalmas módon ünnepelje meg. A tisztelt közgyűlés elfogadta indítványomat, küldött is ki egy bizottságot ezen kérdés előkészítése végett, azonban a bizottság czél szerűnek látta a jubileumot a 25-ik évfordulónál megtartani. Ha így határozott is a bizottság s ha az ünnepségek elmaradtak is, illőnek és helyesnek tartom, hogy ezen közgyűlés rendén egy néhány perczet szenteljünk a hálás visszaemlékezésnek. A Rudolf-kórházunk, mely ma már a rendes fejlődés medrében halad — sohasem lesz talán olyan 10 esztendeje, mely akkora eredményeket mutasson, mint az első 10 év. Telve van az nagy eredményekkel, a szerencse áldásaival s az önfeláldozó emberi munkálkodás szép eseményeivel. Az az intézet, mely 10 évvel ezelőtt 920 frtnyi tőkével kezdte meg pályafutását, ma már egy 43.710 frtnyi alappal rendelkező virágzó intézet.

Ez a fényes eredmény minden szónál szebben beszél, de azért én szükségesnek tartom, habár rövid vonásokban vázolni azon fontosabb eseményeket, melyek intézetünk első tízeztendőben történtek. Az 1887. évben a XII. államsorsjatekból — a szerencsesodálatos játéka folytán, meny nyiban a 60 ezer forintot főnyereményt maga a sorsjegy-alap nyert meg egy el nem adott sorsjeggyel — 20 ezer 244 frtot kapott intézetünk. — Ez a nagy összeg adta meg kórházunknak azon alapot, mely tételét minden időre biztosította.

A második, nem kevésbé örömdetes esemény, a magyar szent-korona országai veres-kereszt egyletének évi segélye, mely az első három évben 1200—1200 frt, a második 3 évben 800—800 frt s ezen időtől mostanig évi 400 frt volt. Ezen a czímen intézetünk több mint 10 ezer frtnyi segélyben részesült. S ha még ehhez vesszük ama hatalmas erkölcsi támogatást, melyben az egylet részesített, hálás szívvel elmondhatjuk, hogy talán legelső sorban a veres-kereszt egyesületnek köszönhetjük, hogy intézetünk oly rohamosan felvirágzott.

Nagy lendületet adott intézetünknek Kézdívási helyi város azon adománya, melylyel a kórház jelenlegi helyiségét az egyesületnek átadta.

Ez a három esemény adta meg a fejlődés feltételeit s mindenesetre ezeknek köszönhető az első tízeztized nagy erkölcsi és anyagi eredménye. Ezek adják meg, ugyszólván, a keretet, melyen belül a legtisztább humanizmus folyton munkálva, hangya szorgalommal dolgozva, 10 év alatt felemelte a Rudolf-kórházat azon magas színvonalra, hol jelenleg áll. —

Szóval az első 10 év eredményein végig tekintve, elmondhatjuk, hogy a mit kaptunk, azt nemesak megtartottuk, de szaporítottuk is, a mink pedig nem volt, azt megszereztük vagyis szaporítottuk alap-vagyonunkat s szereztünk intézetünknek olyan jó hírnevet, minővel kevés nagán-kórház dicsekedhetik.

(Folytatása következik.)

Vidéki levél.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Beesés lapja „Szerkesztői üzenetek” című rovatában azt tetszett mondani: haladjon a „megkezdett uton.” Sokat gondolkoztam azon, miért haragudott úgy meg rám a t. szerkesztő ur, hogy engem arra a rossz, döcögős utra küld? Talán levelemmel untatám, azért? — Nagy tisztelője vagyok és örömmel teljesítem kívánságát — ha volem rendelkezni tetszik — minden más dologban; de arra az utra többé nem megyek, hisz még ma sincsenek a helyeikről kirázott esztendőim rendben. Tetszik tudni? én bosszúálló vagyok és megbüntettem egy másik utazásom leírásával, melyet kénytelen lesz elolvasni. Tehát:

Korán érkezünk. A váróterem ajtaja bezárva. Csend és nyugalom mindenfelé az emberek részéről, de annál jobban dühöngtek az elemek, már mint a szél és hó, (ez is elem, mert vízből van) mely utóbbi mint ha eddigi mulasztását akarta volna helyre pótolni, — sürűen hullott. Utitársam vissza akarta bundáját küldeni, de én nem engedtem, s hogy helyesen, az később beigazolódott. Bele burkolóztunk tehát, — nem a hóba, hanem bundánkba s vártuk a jó akaratot, t. i. hogy az ajtót kinyissák. Dideregtünk, miként a fejünk felett levő táviráda-sodronyok, azon különbséggel, hogy míg mi esendesen, szótlanul álltunk, addig ezeken Eolus a mi nagy gyönyörűségünkre szebbnél-szebb akkordokat hárfázott. Utótt a váróterem ében levő órája: „egy kettő” s esengése elvegyült a szél által okozott zajban. „Két negyed négyre,” sugja utitársam, nyilván attól félve, hogy esetleg, ha hangosan beszél, valakinek az álmát megzavarja. Valóban korán jöttünk, mindazonáltal nem indokolatlanul, mivel tapasztalásból tudtuk, hogy nem vár az az udvariatlan vonat az emberre: ott hagyja a faképnél, akarom mondani az állomásnál, ha idelekorán nem érkezik.

Honnan merítettük ezen tapasztalatot, hamarosan elmondom:

Pár héttel ezelőtt szintén jelenlegi utitársammal éppen akkor érkezünk, a midőn a „harmadikat esengették.” — „Gyorsan térjen be, — mondtuk kocsisunknak és ő gyorsan tért is, a minék azon következőse lett, hogy mi abban a pillanatban az „állomás”-hoz bejáró út melletti árokba hengeredtünk. Persze, a vonat elrobogott, míg mi kikezmelegettünk onnan, ha-

bár egyhangulag kiáltottunk: „álljon meg bácsi, mert mi is itt vagyunk!”

Engedelmet ezen kitérésért, melyben betérésünket elmondám:

Folytatom:

„Valami csillog” az ablaküvegen: gyujtsák a lámpákat, s esikörög a kules a váróterem ajtajában. Györünk be! . . . Tisztelt szerkesztő ur! történt valaha önnel az, hogy bort véve a pohárba, cezetet kapott be? Ehhez hasonló éreztünk beléptünk-kor mi: meleg szobát remélvén és hideget találván. „Igazán jó volt nem küldeni vissza a bundákat!”

Mulatságos volt nézni az utasokat, a mint e szavakkal: jaj de ezudor idő van! — jöttek be és mentek egyenesen a kályhához, — előre nyujtva meggémberedett kezöket, — a melytől hosszú képpel távoztak el. A kályha jéghideg volt.

Eljött a jegyváltás ideje, (ne tessék félreérteni) és mi siettünk jegyet váltani. A mint visszatértem helyemre, oda jön hozzám egy szűrés atyafi és becsület-tudóan imígyen szólit meg:

— „Istálom, milyen drága a bilét?”

— „Drágának elég drága: 50 kr.” — feleltem.

— „Mert hát én az offélébo nem vagyok járatos,” — tové hozzá felvilágosításképen.

Elment bilétet váltani. Rövid szóváltás hallatszott a pénztár felől; — az én emberem kevés idő muiva ujja közt tartva jegyét mormogva jött vissza.

— „Mi baj, bácsi? — kérdém.

— „Az, hogy másnak 50, nekem 75 kr-ért adta a kandoktor ur!”

— „Mondja csak, hová utazik?”

— „S.-Szentgyörgyre az árvaszék-hoz.”

— „Hm, hm! — ugye most utazik először vasuton? No lássa azért. . . .”

Szól a csemettyű, „beszállani!” Egymást bökődve siettünk a kalauz által kijelölt szakaszt megtölteni, a mi sikerült és jónak is bizonyult, a mennyiben ezen, talán készítése óta nem seprött kocsiiban, szibériai hideg volt. Nem is tudom, minék való a kalauz, mikor mi nélküle jobbat kaptunk volna.

Folytatni fogjuk.

Kepemegváltás.

Kézdívási helyi, 1895. márcz. 14.

Egy igen életre való eszmét pendített meg a kézdívási helyi ev. ref. egyház egynehány lakos híve. A mozgalomnak ezéja az, hogy rövid idő alatt a kepemegváltási alap kitevőssé. Az e tárgyban kelt indítvány, melyet már is nagyon sokan irtak alá, következőleg hangzik:

Tiszteletes kebli egyháztanács!

Egyházkerületünkben egyes egyházközségek, már évek óta foglalkoznak kepeváltási alap létesítésével, hogy ez által a nagyon aránytalan és terhes kepefizetés terhe alól az egyházak tagjai felmentessenek. Egy ilyen alap létesítését egyházközségünk hívei is szükségesnek tartván, már évekkal ezelőtt megkezdették a kepeváltási-alap gyűjtését, mely alap ez idő szerint, 10739.34 kr-ra szaporodott.

Alapos számítás szerint ezen alap 5 százalék kamatoztatás mellett 45 év alatt növe 100,000 frt tőkére, melynek évi kamata az egyházi tisztviselők évi fizetését szolgáltatná.

Tekintettel arra, hogy államilag segélyezett községi iskolánk előreláthatólag évtizedekre feleslegessé teszik a felekezeti iskolák életbeléptetését, de ha ilyen iskolák létesítését ohajtának is, olyan alappal nem rendelkezünk, hogy az állam kívánalmainak megfelelő felekezeti iskolát létesítsünk, számítás tétotett, hogy a most meglevő iskola és kepeváltási alap összecsatolásával, mely 47,222.03 krt tesz, évenként 1500 frt tőkésítés mellett, ezen alap hány év alatt nő 100,000 frtra. Ezen számítás szerint 20 év alatt a jelenleg meglevő tőke 100,000 frtra nő.

1. Ugyanis: a meglevő 47222.03 kr évi jövedelme	2967. —
2. Egy egész képét 7 frtba számítva, fél kepe 3.50, kepeváltás 3, 2, 1.50, 50 kr. —	1500. —
3. Kántori fizetés	400. —
4. Kis papi fizetés	310. —
5. „ „ consistoriak	14. —
6. „ „ egyházi pénztárból	8. —
7. Nagy pap (kamerátikum)	196. —
8. Csűr, papi, kántori földök hasznabér	200. —
9. Kaszáló, temetőkert	130. —
10. Pénztárnoki fizetésből	140. —
11. Kisebb alapítvány 5 százalék kamata 1100 tőke után	55. —
	5920. —

Ezen alapok jövőre az egyházi algondnok, iskolai pénztárnok által kezeltetnek. A kepefizetés készpénzben történik.

Hogy virágzó egyházközségünk méltóságának megfelelően, az egyházi tisztviselők mindenikére nézve a tisztességes megélhetés biztosításáért, az elől felsorolt jövedelemből már folyó 1895 évre folyóvá tétetnek:

1. Nagy papnak lakás és stólán kívül	2000. —
2. Kis papnak rendes fizetés és lakás ezímen	1200. —
3. Kántornak lakás és stólán kívül	600. —
4. Pénztárnoknak	200. —
	4000. —

Az így fenmaradt 1920 frtból ha évenként csak 1500 frt fordítatik tőkésítésre, ugy is a 100,000 frt tőke 20 év alatt létesül; ha pedig részt a most takarékpénztárban levő tőke jelzálogilag biztosítva magasabb jövedelmet hajt, s ezenkívül időnként táncszigalmakból befolyható jövedelmek lehetővé teszik a tőkének magasabb összeggel való növelését: ugy a ezélba vett tőke 15—16 év alatt el lesz érhető.

A 100,000 frt kepeváltási alap létesítésével az egyházközség összes tagjai a kepe fizetés terhe alól felmentetnek.

A kepe fizetés megszűnésével az egyháznak rendelkezése alatt áll évenként 1453 frt jövedelem, mely összeget az iskolától kamat nélkül kölcsön vett tőke visszafizetésére fordítaná mindaddig, míg a tőkésítés a 60,000 frtot eléri.

Ezekből kifolyólag indítványozzuk: Mondja ki egyháztanács, hogy az iskolai most meglevő alapvagyon 15—20 évre kamat nélkül kölcsön kéri és a szerződés lejártá után évenként 1000—1400 frtot az iskolai alap részére tőkésít mindaddig, míg a tőkésített összeg 60,000 frtra nő, mikor az egyház és iskola közt kötött szerződés megszűnik.

Kimondja továbbá értekezlet, hogy

az előirányzott lelkesítő fizetés csakis a most szolgálatban levő lelkesítőkre vonatkozik; lelkesítők változása esetén az egyház hívei fentartják maguknak a jogot a lelkesítő fizetése arányának megállapítására.

Irodalom.

— **A ponyvairódalom végnapjai.** „Ki kell szorítani a ponyvairódalmat” — ez a jelszó évek óta. Igen ám, de a milyen könnyű volt ezt hangoztatni, oly nehéz volt azt megvalósítani. Hiába volt egyes kiadók és írók minden igyekezte, a Hüvelyk Matyi, Patkó Bandi, Argyilus királyi meg tündérszép Ilona, meg a Béka király viggalt kevert szomorú története csak azután is ott ékeskedett népünk ládájában, a biblia, meg a zsoltár mellett. Hogy miért volt ez így, nem kutatjuk, különösen most, a mikor látjuk, hogy az „Országgyűlési Értesítő” kő- és könyvnyomdája részvénytársaság Néplap, Volksblatt, Vlast a Svet meg Poporul című néplapjai ugyancsak szorítják kifelé a fércmunkákat a ládájából. S a milyen esinos a lapok külseje, épp olyan érdekes és változatos a tartalma is. Megtalál a nép e lapokban mindent, a mire csak szüksége van. Heti naptárt a családon és a legközelebbi eső országos vásárokat. István gazda ellátja a gazdát egy hétre való teendővel a gazdaság minden ágában; Miklós diák olyan vonzón, érdekesen fejtegeti a napi kérdéseket, mintha csak professor lenne; a Krónikában megvan minden hír politika nélkül, pl. nemcsak hogy mit csinál az országgyűlés oda fenn Pesten, hanem még a japán-kínai háború is. Nótárius uram, a falu ügyes-bajos dolgai ismerteti, az Öreg doktor meg vigyáz a gazda egészségre igazi receptekkel; hugomasszony részére meg ott van a baromfitenyésztés — és a mikor eláradunk a sok dologban, ott van a „Mulattató”, melynek történetei hol könyvet fecsarnak ki a gazda meg az anyjuk szeméből, majd meg akkorát nevettek velük, mint piczi kis korukban öreg anyjuk az az ő bohókás zöld disznó meséjével. És mindezt csak évi 2 frtért. Jó lélekkel ajánlhatjuk tehát földbirtokosaink, egyesületeink stb. figyelmébe a valóban hűzogató pótló és misztérió teljesítő vállalatot, hogy azt családjeik és munkásaik közt terjesszék. Még csak azt jegyezzük meg, hogy e lapok 16 oldalnyi terjedelemben magyar (Néplap), német (Volksblatt), tót (Vlast) a Svet), és román (Poporul) nyelven jelennek meg. Mutatványszámot kívánatra szívesen küld az „Országgyűlési Értesítő” kő- és könyvnyomdája részv. társ. Budapest, Vármegye-utca 11.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Molnár Endre marosvásárhelyi kir. törvényszéki aljegyzőt a brassói kir. tvszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Pályázat.** Lapunk pályázatot hirdet ezen téma megírására: „Mikor voltam legboldogabb.” Minden ember életében volt egy-egy pillanat, midőn igazán boldognak érezte magát s ennek ügyes, élénk tollal való megírása kívántatik. — Egy cikkely egy tárczúra terjedhet, lehet 4—6 nyolczadrész oldal. Pályáz-

hatnak urak és hölgyek. A jobb pályaműveket egymás után közölni fogjuk. Pályamunkákat álnév alatt is elfogadunk. — A beérkezett cikkek felett május végén fog szerkesztésünk itélni s az eredményt június elején közzétesszük. Pályadíj 5 korona. — Pályázatból lapunk belső munkatársai ki vannak zárva.

— **Politikai tere fere.** Szeretve tisztelt lapársunk a „Sz. H.” mult számában rólunk kegyeskedik vezér-cikkezni, védelmébe fogadván a mi bennmaradott képviselőinket. Hát mi erre csak annyit mondhatunk, hogy mi becsületes mameluk újság létünkre elég helyesen tolmácsoltuk a közérvéletet, midőn erélyesen kikeltünk az ellen, hogy a képviselőink ne legyenek olyan párttagjai, mely hazafias ezég alatt ultramontan érdekeket szolgál, mert hát a közdivásárhelyi függetlenségi párt is csak úgy gondolkozik, mint lapunk. E tárgyban, tudomásunk szerint, gyűlést tartottak s felhívták intéztek képviselőnkhez, hogy lépjen át a Just-pártba. Épp ily elégtelenség uralkodik a közdi járási választókerületben is s talán itt is tenni fognak valamit. Ezzel tehát tisztában lennénk! de nem vagyunk tisztában azzal, hogy a mi szeretve tisztelt lapársunk a „Sz. H.” minő pártállást foglal el. Közel 3 éve, hogy egymással veszekedünk mi még máig sem tudjuk, hogy a m. kir. vagy a főispánok függetlenségicímre aspirál-e a „Sz. H.”? Azt látjuk, hogy a kath. klerus imádja, a liberális had meg féli, de hogy ki vallja a magáénak, azt ugyan tisztára megállapítani nem lehet. Mi is, de a közönség is igazán le lennénk kötelezve, ha szeretve tisztelt lapársunk kiirukolna, hogy ki a vivát Ugron-e vagy Just? Ne tessék félni a szent papoktól, mert nem fogják exkommunikálni! Megnyugtathatjuk sz. t. lapársunkat arról is, hogy minket nem sugalmaz senki, sem felülről, sem alulról, mi programunk keretében függetlenek, önállók és mindig ugyanazok vagyunk. Lapunk minden során átviláglik a liberális fénnyel s nagyban és egészben szabadabban és függetlenebbül írunk, mint a független Székely Híradó, mert nem rak kezünkre bilincseket az erősen takargatott papi protekció!

— **Halálozás.** Közdivásárhelyi Nagy Gyula hosszas és súlyos szenvedés után folyó hó 10-én estéli 8 órakor, életének 52-dik, második boldog házasságának 25-dik évében S. Szentgyörgyön jobblétre szenderült. Halálát K.-Vásárhelyt egy székely-rükéntélyes család siratja. A holttestet szerdán szállították haza K.-Vásárhelyre s itt óriás részvét mellett temették el. Áldás poraira!

— **Időjárás.** Maholnap itt van a tavasz első napja s időnk még máig is nagyon téli. Merre a szem tekint, erdőn, mezőn, réteken, még vastag hóréteg borítja a földet, mely igen lassan olvad. Éjjelenként erős fagyok vannak s hétfőre virradó éjjelen pláne olyan hideg volt, minő ezen télen ritkán fordult elő s az éjjeli fagyok miatt a nappali olvadásnak is kevés eredménye van. Ha az a bizonyos „hőmelkedés” nem következik be, lassu tavaszodásra van kilátásunk.

— **Rendőrség köréből.** L. J. közdivásárhelyi gyepmester ámbátor rendes fizetést huz a várostól, azon hasznos szolgálatokért, melyet a

közegészségügy érdekében kifejt, azonban ezen fizettség esekély voltánál fogva nagyon rá van utalva azon égi segélyre, mely a szentírás szavai szerint oly szépen gondoskodik a lilomokról és a levegő madarairól. Mi természetesebb, hogy L. J. igénybe is vette minden időben a természet gondoskodását és pedig olyan formán, hogy a szabad természet ölen talált kerítéseket és hidak karfáit leszedte és eltűzelte, s mikoron aztán a mezőkön már nem talált több tüzelni valót, behatolt egy magán lakásra s onnan fát lopott. Rajta csípték s öt, kiról a böles természet nem tudott gondoskodni, az ember igazságszolgáltatás védi a tavaszi fagyos időjárástól.

— **Nyilvános köszönet.** Főtisztelendő Antal József, esikménasági plébános ur hívei között a közdivásárhelyi oltár-egylet részére 18 frtot gyűjtött.

Midőn ez összeget átvettük, őszintén, elismerő köszönetünket fejezzük ki a jó lelki gyűjtőnek fáradozásáért, valamint az adakozóknak áldozatkészségükért.

Vajha sokan követnék a nemes példát a sz. ügy érdekében!

K.-Vásárhely, 1895. márc. 9.
Br. Szentkereszty Stephanie, elnök.
Bálint József, főjegyző.

— **Meghívó.** Az alsernátoni ev. ref. dal- és ifjúsági-egyesület, f. 1895. márc. 15-én, délelőtt 10 és fél órakor, ez országut mentén levő iskola termében, az ev. ref. egyház javára felerészben színházi díszletek berendezésére hazafias ünnepélyt rendez.

— **Öngyilkos tanuló.** Nyújtódi Finta Ernő II-od éves tanító-képzői növendék, folyó hó 9-én Déván magát föbe lőtte, s e hó 11-én kinos szenvedések után, meghalt. Két levelet hagyott hátra. Egyiket tanuló-társainak, a másikat, melyet még 1895. január 16-án megirt volt, édes atyának ezímezve; utóbbi levelében tette okául egyik tanárjának irányában tanúsított indolens viselkedését hozta fel: s köszöni szülőinek költségeit s kéri tőlük az engedelmet s boesánatot. A képzői igazgató a fiú édes apját, táviratilag értesítette a katasztrófáról, kichő 10-én a reggeli vonattal elindult és így fiát még életben találta. Ugy az igazán kitűnő és szorgalmas tanuló szerencsétlen halála, valamint a szülők fájdalmas gyászra íránt őszinte részvétünk fejezzük ki.

— **Az 1896. évi országos kiállítás zene és színművészeti előadói:** Dr. Váli Béla, a „Zene és Színművészeti Lapok” szerkesztője, mint értesítőnk közelebb városunkba jönni szándékozik a zene és színművészeti ereklék megtekintése végett. Nevezett szakférfi tisztelettel felkéri ezennel mindazon műkedvelőket, akik valamely zene vagy színművészeti ereklék, és pedig régi hegedű, zongora, orgona, tárogató, hadi sípok, kürtök, hangjegyiratok, levelek, naplók, szinlapok stb. affélké birtokában vannak, nemkülönben azokat, akik városunk egyes régi művészeti közül valamely emléktárggyal avagy utbavezető adatról tudomásul bírnak, hogy azok felől nevére ezímezve egy levelező lapon értesítsék (Budapest, kerepesi-ut 81. szám alá) ezímezve.

— **Kovácsnai vagyon-kezelés.** Legközelebből az orbai főszolgabíró által, panasz következtében, intézkedést tétetett, hogy az utcai lámpákba csak annyi petróleum töltsék, a mennyi éjjeli elég-séges leand. Ennek dacára — nem

lehet tudni daczból-e, vagy mi okból — az intézkedés tétel után ismirt mindig, sőt a mai napon, márczius 4-én reggeli 9 órakor is égtek és égnek az utcai lámpák úgy, hogy a jbiróság, s a szolgabíró-százhoz beözönölő vidéki közönség bámulattal tekint ezen eljárásra és így sohajtának fel a szikulusok: mégis bő pénze lehet Kovácsna közönségnek, hogy ily palzarul növeli — reggeli 9 óra kor is a fényes napnak fényét! A helyettes bírónak szolgáljon leczkél ezen hírlapi tudósítás!!

— **A közdivásárhelyi ifjúság** által f. év január 19-én az 1896-ik évben Budapesten rendezendő ezred-éves országos kiállításon részt vevő helyi kiállítottok költségeinek részbeni fedezésére rendezett táncestélyen fellülöztek:

Dobay János, Br. Szentkereszty Stephanie, Bartók Károly polg. m., Megyaszi Máté, id. Tóth Istvánné, Molnár Józsiás orsz. képv., K. Csizsár József, Szabó Mózes szeszgy. 1—1 frt, Bautum Henrik Budapest-ről 2 frt, Egy boszorkány 90 kr, id. Czibalmos Ferencz 72 kr, Máté Mihály, Gázner József, Dr. Hádó Ödön, Balázs János, Gitta János Supka Béla, Török Sándor, Velnreiter György, Vünsendorfer Emma, Kovács István ref. lelkes, Benkő sándor szeszgy., ifj. Jancsó Mózes nyomdász, Csizsár Pál, Molnár Ferencz, Czecz Márton, özv. Tóth Lászlóné, Kovács Károly, Jancsó Gyula 50—50 kr. (Folyt. köv.)

Mezőgazdasági közlemények.

Időszerűen.

A legnagyobb nyughatatlanúság uralg a mezőgazdasággal foglalkozó államok, nemzetek, népek és egyesek életében. A szerencsétlen kereskedelmi szerződés kapzsisága, a kincs-szomjas nagy tőkék telhetetlensége oly természetellenes állapotokat teremtet, hogy lázas kapkodásaiban színle a nevelőgosszág süllyedt. Az ipar, kereskedelem, mint a süllyedő hajó vitorlái, meglevenülve kapkodnak a mezőgazdaság rongyaiba — érezve azzal együttes végveszedelmök közeledését.

Ha széttekintünk a folytonos lét-küzdelem terén, azt látjuk, hogy ma a szemtermelést, hüvelyesek termelését, holnap a kapás-növények, azután az olajnövények termelését állítják mentőül a mezőgazdák elé s úgy látszik csak azért, hogy holnap már letűnjének onnan, hagyván végtelen sok csalódást magok után.

Ma már nem fizet a buza (5 frt 40 krba kerül hektoliterje) a rozs (eath.-kint 14 frt deficittel zár), az árpa (12 frt hiányt mutat), a magas árra emelkedett tengeri (16 frt követelést ír föl jövő évi számlája terhére), a gyárosok kinsbányája lett burgonya (20—30 forinttal maradt adós), s vajmi keveset hoz a zab (adván holdankint 5 frtot), a takarmány és cukor répa (10 frttől 30 frtig terjedhető bővételt mutat) és a lóhero (az apion kegyes engedelméből 30 frt jövedelmességét hoz be.)

Állattenyésztésünk szerencsétlen mezőgazdasági rendszerünknek áldozata, részben a tenyészanyag gyölyömen kívül hagyásának, s legnagyobb mértékben tulzerény loyálitásunkon gázoló, élődk kereskedelmi és vámpolitikai szerződéseink kifelé nyíló természetének, hol ott tenyészanyagunk speciálitása volt a munkabíró, türelmes, kevés igényű hizlalható állat-anyagnak.

(Folytatni fogjuk.)

Szerkesztői üzenetek.

B. urnak. Erre a számra későn érkezett. Jövőben jöni fog. Köszönet!

Czigány Milka. Vettük. Jöni fog! de csak később!

Nyersselyem básztruhákra való kelmét 8 frt 69 krtól 42 frt 75 krig egyes teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs-Pongees, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, sima ésikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s. a. t. postabér és vammmentesen a házhoz szállítva és mintakat küld postafordultával: Henneberg G. (es. k. udvarszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcban czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Sz. 614—1895.

tkvi.

Hirdetmény.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Háromszék megyébe kebeleztet Czofalva községnek a czofalvi és zágoni területen levő közös helyciarányosítása folytán szükségessé vált telekkönyvi átalakítási tervezet hitelesítésének megkezdésére határnapul 1895. év május hó 13-ika d. e. 8 órája s következő napjaira tüzetik ki.

Ennélfogva felhívatnak:

1. Az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, — mert a hitelesített tervezetnek telekkönyvbe leendő bevezetése után, a téves bevezetésből eredhető kifogásokat, — jóhiszemű harmadik személyek irányában — többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkvi hatóság kikül-

dőtje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárásfolyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat utassák fel;

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírára az 1886. évi XXIX. t. cz. 15 18 és az 1889 évi XXXVIII. t. cz. 57 és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni igyekezzenek és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkvi tulajdonos, mertkülönben jogaikat ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszüntetgyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilváníttatása végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyeg mentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkvi hatóság.

Kovácsna, 1895. évi február hó 27-én. Száva Jakab, (2—3) kir. albiró.

Sz. 3273—1895.

HIRDETMEY.

Háromszék vármegye tks. közigazgatási bizottsága 1895. évi február hó 5-én 202. sz. alatt hozott határozatával a törvényhatósági közutakra az 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900 években a szállítandó fedanyagnak versenytárgyalás után leendő biztosítását rendelte el.

Az egyes utvonalakra a folyó 1895. évre szállítandó:

1. Aldoboly-bükszádi törvényható-

sági közutakra 985. kavics. hal. 4325 frt 50 kr. 2. S.-Szentgyörgy-Hídvég-Baróth és a kiágazó utakra 1445. kavics. hal. 6043 frt 50 kr. 3. S.-Szentgyörgy-uzoni és a kiágazó utakra 210. kavics. hal. 735 frt. 4. Kilyén-kökösi és a kiágazó utakra 160. kavics. hal. 569 frt. 5. Dálnokhegy-szentkatolnai és a kiágazó utakra 300 kavics. hal. 1528 frt. 6. K.-Vásárhely-Torja-Büdös-Bükszádi és a kiágazó utakra 515 kavics. hal. 2347 frt 50 kr. 7. Mikóújfalva-Nagybaczoni és a kiágazó utakra 415. kavics. hal. 1385 frt. Összesen: 4030 halom 16.924 frt 50 kr költség-összeggel.

A kavics-szállításnak 6. évre való biztosítása czéljából az 1895. évi március hó 22-ik napjának délelőtti 9-órájára az alispáni hivatalos helyiségben tartandó szóbeli egybekötött zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. Megjegyzetjük, hogy különben egyenlő körülmények között előnyben részesül azon ajánlattevő, a ki az összes-

utvonalakra ajánlkozik noha egyes utvonalakra való szállításra is tehető ajánlatok a fentebbiek szerint. A versenyezői óhajtok felhívatnak, hogy az engedélyezett költség után számítandó és a részletes feltételekben előírt 5 százaléknyi bánatpénzt, esetleg ezzel ellátott zárt ajánlatokat folyó év március hó 21-ikének délutáni 4 órájáig Háromszék vármegye központi pénztárához annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokban az árendelés betéti és számmal tisztán kiírtva százalékokban jelölendő meg.

A szóban forgó szállításra vonatkozó felosztási kimutatások és a részletes feltételek, valamint a szerződés mintája a vármegye számvevőségénél a rendes hivatalos órákban napoként megtekinthetők.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1895. március hó 11-én. Tompa Miklós, alispán.

Előfizetési felhívás
a Néplap, Volksblatt, Poporul, Vlast' a Svet
ezimű négy, magyar, német, román és tót nyelven, külön-külön megjelenő gazdasági néplapokra, melyek a leghasznosabb olvasmányt képezik a nép számára. A hetenként 16 oldalban megjelenő lapok a legszebb színnyomatú képekkel vannak ellátva. Rendes heti kalendáriumon kívül közlik az összes vásárokat, az egyes gazdasági ágakban hasznos tanácsokkal szolgálnak. Képekben mutatják be a gazdasági eszközöket, valamint az állattenyésztés ügyében tájékoztató rajzokat közölnek. — Ezenkívül az ország és világ eseményeit népszerű módon ismertetik.
E gazdag tartalmu néplapoknak külön-külön az előfizetési ára:
1 évre csak 2 frt, félévre 1 frt.
Tömegesebb megrendeléseknél, pl. törvényhatóságok, uradalmak, egyesületek részéről 20% árendedést teszünk.
E lapok megrendelhetők az Országgyűlési Értesítő kö- és könyvnyomdája részvénytársaságánál
Budapest, IV. Vármegye-utca 11-13. sz.
Mutatványszámokkal, bármily nyelvű néplapból ingyen szolgálunk.

M. kir. államvasutak.

Érvényes 1894. május 1-től.

MENETREND.
PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Keleti vonal.

Érvényes 1894. május 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	{érk. {ind.	regg. 5.08	oste 7.43	d. u. 2.45	Medgyes	ind.	regg 10.55 éjjel 12.45
Botfalva	"	5.39	8.07	"	Kis-Kapus (vend., elág. Szob. felé) (érk. (ind.	11.14 1.00	
Földvár	"	5.58	8.23	"	" (érk. (ind.	11.29 1.18	
Magyarós	"	6.17	8.43	"	Tövis (vend., elágazás Arad felé) (érk. (ind.	d. u. 1.10 2.49	oste 7.59
Apáca	"	6.35	8.57	"	" (ind.	1.45 3.42	
Kőpecz	"	6.54	9.16	"	Nagy-Enyed (ind.	2.11 4.02	
Agostonfalva	"	7.01	9.22	"	Kocsárd (vend., elágazás Maros- (érk. Vásárhely felé) (ind.	2.56 4.35	
Alsó-Rákos	"	7.18	9.38	"	" (ind.	3.06 4.47	
Homoród	"	7.45	10.02	"	Gyéres (elágazás Torda felé) (érk. (ind.	3.43 5.15	
Kacsa	"	8.02	10.15	"	" (ind.	3.53 5.21	
Bene	"	8.23	10.36	"	Kolozsvár (vendéglő) (érk. (ind.	5.45 regg. 6.47	10.45
Erked	"	8.43	10.51	"	" (ind.	oste 6.14 7.30	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	9.12	11.16	"	Nagy-Várad (vendéglő) (érk. (ind.	10.44 11.41	
Segesvár (vendéglő)	{érk. {ind.	9.35	11.32	"	" (ind.	11.04 d. u. 12.23	2.18
"	"	9.42	11.39	"	Budapest (érk.	regg. 7.00 este 8.15 regg. 7.25	

Expres-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre ék. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.00	délután 10.30	délután 2.45	Brassó	ind. reggel	4.50	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	"	4.17	10.43	3.02	Szász-Hermány	"	5.09	9.09	3.25
Páva-Zabola	"	4.34	10.56	3.19	Prázmár	"	5.35	9.33	3.43
Kovácsna	"	4.45	11.13	3.51	Kökös	"	5.50	9.46	3.54
Barátos	"	5.18	11.29	4.16	Uzon	"	6.07	10.03	4.05
Nagy-Borosnyó	"	5.35	11.42	4.35	Kilyen	"	6.23	10.18	4.17
Eresztvény	"	5.55	11.59	4.56	Sepsi-Szentgyörgy	"	6.49	10.46	4.35
Sepsi-Szentgyörgy	"	6.35	d. u. 12.23	5.36	Eresztvény	"	7.16	11.14	4.57
Kilyen	"	6.45	12.37	5.46	Nagy-Borosnyó	"	7.37	11.41	5.14
Uzon	"	7.00	12.50	6.02	Barátos	"	8.06	12.10	5.35
Kökös	"	7.41	1.00	6.15	Kovácsna	"	8.33	12.40	5.55
Prázmár	"	8.01	1.20	6.42	Páva-Zabola	"	8.46	12.50	6.02
Szász-Hermány	"	8.19	1.36	7.02	Imecsfalva	"	9.01	1.08	6.18
Brassó	éjrk.	"	1.50	7.20	Kézdi-Vásárhely	éjrk.	9.19	1.26	este 6.36

Kézdi-Vásárhely ifj. Jánosó Mózes könyvnyomdája.